

ZPRÁVY

● K životnému jubileu doc. RNDr. Zuzany Vitkovej, PhD.

Dňa 26. januára 2010 sa dožíva významného životného jubilea – 65 rokov, pani doc. RNDr. Zuzana Vitková, PhD., rodená Körössyová – dlhoročná vysokoškolská učiteľka a vedecká pracovníčka na Katedre galenickej farmácie Farmaceutickej fakulty UK v Bratislave. Táto skutočnosť je pre mňa, spolužiaka z vysokoškolských štúdií, dlhoročného spolupracovníka a kolegu ctou a milou príležitosťou oboznámiť Vás s jej životnou dráhou a profesionálnym profilom.

Jubilantka sa narodila v Hurbanove, kde získala základné a stredoškolské vzdelanie. Tam v roku 1962 zmaturovala na vtedajšej Jedenástročnej strednej škole. V štúdiu pokračovala na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave, ktorú v roku 1967 ukončila štátnymi skúškami s vyznamenaním. Po promócií bola prijatá na internú aspirantúru vo vednom odbore Galenickej farmácia. V prvom roku aspirantúry obhájila rigoróznou prácou a získala akademický titul RNDr. Experimentálnu časť svojej dizertačnej práce „Vplyv pomocných látok na spracovanie liečiva do aplikáčnej formy“ realizovala na Ústave experimentálnej farmakológie SAV a v roku 1970 predložila svoju dizertačnú prácu k obhajobe. Po úspešnej obhajobe získala vedeckú hodnosť kandidát farmaceutických vied (CSc.). Následne v roku 1971 absolvovala zahraničný študijný pobyt na univerzite v Szegede.

Po úspešnej obhajobe habilitačnej práce „Biofarmaceutické a farmakokinetické aspekty v štúdiu biologickej dostupnosti liečivých látok“ získala v roku 1993 vedecko-pedagogický titul docent v odbore Galenickej farmácia a 1. mája 1993 bola ustanovená docentkou vo vednom odbore Galenickej farmácia. Pre tento odbor bola 13. 10. 2004 ustanovená do funkcie mimoriadny profesor. Dňa 1. 2. 2008 požiadala FaF UK v Bratislave o začatie inauguračného konania na profesora galenickej farmácie.

Od ukončenia vysokoškolského štúdia až doteraz je jej profesionálna aktivita úzko spojená s Katedrou galenickej farmácie FaF UK. Aj v rokoch 2004–2008, kedy stála na jej čele ako vedúca katedry vyvinula maximálne úsilie pre materiálny a vedecký rozvoj katedry. Pod jej vedením bolo generálne zrekonštruované technologické laboratórium.

Úspešne viedla viac ako 100 diplomových prác a 50 rigorózných prác. Vyškolila dva PhD. študentov, ktorí úspešne obhájili dizertačné práce. V súčasnosti školí štyri PhD. študentov, z ktorých traja už absolvovali dizertačnú skúšku. Založila tak vedeckú školu v oblasti biogaleniky a farmakokinetiky. Jej doktorandi boli zapojení do medzinárodného projektu CEEPUS. V rámci tohto projektu sa zúčastnili na študijnom pobyte v zahraničí a boli zapojení

do projektu Európskeho Sociálneho Fondu – ESF, kde sa umiestnili na popredných miestach.

Jubilantka vypracovala a zaviedla prednášky a cvičenia z predmetu Biofarmácia. V súčasnosti v rámci magisterského štúdia garantuje a prednáša predmet Zdravotnícke pomôcky. Prednáša vybrané kapitoly z predmetu Farmaceutická technológia a vedie praktické cvičenia. Je examinátorkou v predmetoch Farmaceutická technológia a Zdravotnícke pomôcky a predsedníčkou Komisie pre štátne skúšky z predmetov Farmaceutická technológia a Sociálna farmácia. Pedagogicky sa angažuje aj v anglickom štúdiu. Oponuje diplomové, rigorózne, dizertačné a habilitačné práce v slovenskom aj anglickom jazyku. Pravidelne úspešne pripravuje študentov na Študentskú vedeckú konferenciu. Viackrát pôsobila ako vedúci učiteľ výmennej praxe študentov v zahraničí, ako aj recipročne zahraničných študentov na Slovensku.

Jubilantka je autorkou monografie „Úvod do farmakokinetickej analýzy“, spoluautorkou monografie „Pokroky vo farmácii“ a dvoch skrípt (Biofarmácia a Biogalenika – návody do praktických cvičení).

Pani docentka Zuzana Vitková sa celoživotne intenzívne angažuje aj vo vedeckej oblasti. V minulosti bola zodpovednou riešiteľkou grantu VEGA - Optimalizácia topických liekov na báze hydrogéllov a v súčasnosti je zodpovednou riešiteľkou grantu VEGA – Optimalizácia polotuhých liekových foriem pre dermatológiu a stomatológiu. Spoluriešiteľsky sa podieľa aj riešení ďalších grantových projektov, napr. 20 rokov spolupracuje na riešení technologických, galenickej, biofarmaceutických aspektov derivátov kyseliny fenylkarbámovej, ktoré boli vyvinuté a pripravené na Katedre farmaceutickej chémie FaF UK. Okrem toho recenzuje vedecké články a posudzuje grantové projekty. Pôsobila tiež ako členka medzinárodných programových výborov vedeckých konferencií v zahraničí (Central European Congress on Pharmaceutical Technology, Siofok, 2005 a Central European Symposium on Pharmaceutical Technology and Bidelivery Systems, Ljubljana, Slovenia, 2008). Aktívne, formou vedeckých prednášok sa prezentovala na niekoľkých medzinárodných sympóziách „Symp. on Biopharmaceutics and Pharmacokinetics“. Od roku

1975 s výnimkou niekoľkých rokov, ako vedúca organizačného výboru pravidelne organizuje vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou „Technologické dni“ a pôsobila vo výbore Technologickej sekcie SFS pri SLS.

Najdôležitejšie vedecké výsledky jubilatky spadajú do oblasti biogaleniky, najmä do štúdia vplyvu pomocných látok na procesy LADME – liberácia, absorpcia, metabolizmus a exkrécia. Keďže z hľadiska možnosti ovládania týchto procesov prostredníctvom exogénnych faktorov je určujúcou fázou práve liberácia liečiva z liekovej formy, prevážna časť experimentov bola zameraná na analýzu a hodnotenie procesu liberácie. Experimenty sa realizovali *in vitro* ako aj *in vivo* na laboratórnych zvieratách. Získané údaje boli následne využité pre tvorbu farmakokinetických modelov, z ktorých bolo možné predikovať vplyv exogénnych faktorov na biologickú dostupnosť liečiva. Tým bola prirodzene vtiahnutá do problematiky oddelovania pohybu liečiva v organizme a komplexných, t.j. *in vivo* aj *in vitro* metód vyhodnocovania biologickej dostupnosti. Preto druhá časť dosiahnutých vedeckých výsledkov spadá z tejto oblasti.

Celkový počet vedeckých publikácií a záznamov v databáze evidencie publikačnej činnosti zamestnancov UK (EVIPUB) je 303, z toho 16 registrovaných v SCI a v zahraničných vedeckých časopisoch resp. konferenčných

zborníkoch 113. Celkový počet citácií je 116, z toho 27 v SCI.

Docentka Zuzana Vitková je hlavnou odborníčkou MZ SR pre farmaceutickú technológiu, členkou Technologickej sekcie SFS, podpredsedníčkou Spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia vo vednom odbore Galenická farmácia, podpredsedníčkou Odborovej komisie v študijnom odbore Galenická farmácia, predsedníčkou komisie pre štátnej skúšky Farmaceutická technológia a Sociálna farmácia a lekárstvo. V rokoch 1998–2003 bola členkou komisie štátnych skúšok v predmete Sociálna farmácia a lekárstvo. Päť funkčných období pôsobila ako tajomníčka a v súčasnosti ako členka AS FaF UK.

Vedecké a pedagogické výsledky doc. Zuzany Vitkovej boli ocenené Skarnitzlovou cenou za významnú publikačnú činnosť, medailou PhMr. Vladimíra J. Žuffu a pamätnou medailou FaF UK. V roku 2009 bola za výchovno-vzdelávaciu, vedecko-výskumnú a organizačnú prácu ocenená Weberovou cenou SFS.

Na záver mi dovoľte, aby som v mene jej spolužiakov, spolupracovníkov a kolegov zaželal jubilatke dobré zdravie, veľa ďalších pracovných úspechov a osobné šťastie.

prof. RNDr. Jozef Čižmárik, PhD.

● XXV. lékárnické dny Litoměřice, 3.–5. října 2009

Tradiční každoroční odborné setkání lékárníků celé republiky zavítalo tentokrát do severočeských Litoměřic. Prvním stěžejním tématem byla farmakoterapie nemocí v dětském věku. Pozváni byli renomovaní řečníci. První přednášku o fyziologických funkcích dětského organismu přednesl s nadhledem sobě vlastním brněnský fyziolog doc. MUDr. Z. Wilhelm. Doc. MUDr. J. Hoza z 1. LF UK v Praze nás provedl úskalími léčby lékem u dětí. Reaktivita dětského či dospívajícího organismu na léčivo bývá mnohdy dosti odlišná od reakce dospělých. Doc. Vilma Marešová, přednostka infekční kliniky nemocnice na Bulovce, přednesla přehled antibiotik užívaných v pediatrii a jejich vhodný výběr, indikace a správné dávkování. MUDr. L. Škvorová z dětské kliniky Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem přednesla společné sdělení se svým otcem na téma endokrinní onemocnění v dětském a adolescentním věku a jejich správné léčení. Dopolední blok uzavřela MUDr. K. Jarošová přehledovou přednáškou o dětských revmatických nemocech a jejich adekvátní léčbě.

Druhým nosným tématem, které se vinulo zbývajícím programem, byla všehochuť ze současné farmacie a lékařství. Čestný člen České farmaceutické společnosti ČLS JEP, pan profesor J. Květina přednášel o posledních výsledcích svého výzkumného týmu, který využívá k pokusům kapslovou endoskopii a podobné diagnostické metody k monitorování léčiva v předklinickém zkoušení. PharmD. P. Škvor seznámil posluchače s novinkami v legislativě postgraduálního vzdělávání. Volně na něj navázal Mgr. J. Kotlář s komentářem k současnému stavu

specializačního vzdělávání lékárníků a farmaceutických asistentek. PharmDr. Z. Sklenář pak podal přehled rizikových léčiv v pediatrické dermatologické receptuře. Otázku jak spolupracovat ve veřejné lékárně s nutriční terapeutkou, zodpověděl v závěrečné přednášce sobotního programu PharmDr. P. Krpálek.

Sobotní program se skládal již jen ze tří sdělení. Zamyšlení nad budoucností veřejných lékáren si připravil Mgr. M. Hampel, I. Slaninová nás seznámila s možnými perspektivami lékárnických aliancí a PharmDr. L. Chudoba se zamyslel nad rolí lékárny z pohledu lékové politiky Svazu zdravotních pojišťoven.

Na konci odborné části proběhla panelová diskuze za účasti Mgr. St. Havlíčka, prezidenta České lékárnické komory (ČLeK) a dopoledních přednášejících. Nesla se v duchu stále nedořešených problémů lékárníků jak směrem ven, tak směrem dovnitř.

Celá akce byla velmi dobře připravena jak po stránce odborné, tak společenské. Úvodní večer nám zpříjemnil jazz band pana Růžičky z Litoměřic složený ze žáků LŠU. Hráli k tanci i poslechu. Uvítací večer navodil skvělou atmosféru. Nepřekonatelný však nadlouho zůstane společenský večer v sobotu 3. října, kdy se všichni účastníci lékárnických dnů stali posádkou výletní lodi Porta Bohemica 1, která brázdila vody Labe do pozdních nočních hodin. Při příjemné hudbě, dobrém jídle i moku (pivo, burčák, víno) se lékárníci rozšoupli na tuto profesní skupinu až nevidaně. Potřebovali jistě zapomenout na spoustu starostí všedního dne, které jejich práci stále znepříjemňují. To se, myslím, ve třech dnech strávených v krásných Litoměřicích podařilo.

PharmDr. Pavel Grodza
1. místopředseda ČFS ČLS JEP
e-mail: panacea@iol.cz